Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 217 (7357). ● 13 ноябрь, 1980 йил ▲ ПАЙШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

УРХО КЕККОНЕН МОСКВАГА КЕЛДИ

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Кекконен 12 ноябрда расмий визит билан Москвага келди.

Аэродромда меҳмонни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

СЕССИЯ КУНДАЛИГИ

ЯНГИ УЛКАН ЗАФАРЛАРГА!

Ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессияси 12 ноябрда ўз ишини давом эттирди.

Депутатлар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари депутат Г. М. Орловнинг «Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Совети тўғрисида «Ўзбекистон ССРнинг қонун лойиҳаси ҳақида»ги докладини тингладилар.

Ушбу масалани муҳокама этишда Андижон область ижроия комитетининг раиси Ж. Ҳасанов, Тошкент область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари С. Т. Тошқулов, Бухоро область партия комитетининг иккинчи секретари Ю. С. Шкрябин, Фарғона область Ленинград районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси Э. Мадраҳимов қатнашдилар. Улар шуни қайд этиб ўтдиларки, СССР ва Ўзбекистон ССР Конституцияларига тўла мувофиқ равишда ишлаб чиқилган қонун лойиҳаси халқ депутатлари область Советлари билан улар ижроия комитетларининг кўп йиллик иш тажрибасини умумлаштиради, меҳнаткашларнинг кўпдан-кўп таклифлари ва истакларини ҳисобга олади. Шу муҳим ҳужжатнинг қабул қилиниши барча бўғинлардаги Советлар ишини янада яхшилашга, депутатлар активлигини ривожлантиришга катта таъсир ўтказади.

Олий Совет «Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Совети тўғрисида» Ўзбекистон ССР қонунини ва уни амалга киритиш тартиби ҳақидаги қарорни бир овоздан қабул қилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат Г. Қ. Ҳайдарова «Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида» доклад қилди.

Сессия тасдиқлаш учун тақдим этилган фармонларни бир овоздан тасдиқлади, тегишли қонунлар ва қарорларни қабул қилди.

Шу билан ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1981 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1-МОДДА. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларини киритган тузатишларни ҳисобга олган ҳолда тасдиқлансин.

2-МОДДА. Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари бўйича 1981 йилда қуйидаги ўсиш суръатлари белгилансин:

	ўсиш (1980 йилга нисбатан процент ҳисобида)
ҳосил қилинган миллий даромад	4,5
саноат маҳсулоти — ҳаммаси бўлиб	5,0
шу жумладан:	
ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	4,7
истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш	
давлат капитал маблағлари (Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	13,0
умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти юк оборотн	13,6
саноат фаолиятидан тушадиган фойда (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	10,4
аҳоли жон бошига реал даромадлар	3,5
иш ҳақи фонди (республика қарамоғидаги хўжаликлар бўйича)	5,1
аҳоли жон бошига ижтимоий истеъмол фондлари	2,9
давлат ва кооператив савдоси чакана товар оборотн	7,2
аҳолига кўрсатиладиган маиший хизмат ҳажми	8,1
Давлат бюджетида бўлган мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар сони	6,6
куни узайтирилган мактаблар (ёки группалар)даги ўқувчилар сони	12,0
ҳунар-техника ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш	6,1
шу жумладан:	
умумий ўрта маълумот ва касб берувчи ҳунар-техника билим юртларига ўқувчилар қабул қилиш	11,5
Ўрта махсус ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш	1,0
олий ўқув юртларига студентлар қабул қилиш	1,0
касалхоналардаги ўринлар сони	4,1

1981 йилда маблағ билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига умумий саҳни 5,95 миллион квадрат метр ҳажмида бўлган уй-жойлар қурилсин.

3-МОДДА. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1981 йилги давлат планининг бажарилиши жараёнида социалистик мусобақани авж олдириш, фан-техника тараққиёти ютуқларидан ҳар томонлама фойдаланиш, партия қарорларига мувофиқ хўжалик юритиш механизмини, экономикага раҳбарлик қилиш усуллари ва методларини такомиллаштириш, барча ички резервларни сафарбар этиш асосида меҳнат унумдорлигини янада ошириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстириш ва иш сифатини яхшилаш тадбирларини кўриш ҳамда зарур бўлиб қолган тақдирда план топшириқларига аниқликлар киритиш топширилсин.

4-МОДДА. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани бўйича Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари хулосасида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисларида депутатлар киритган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиш ҳамда улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

1980 йил, 11 ноябрь. Тошкент шаҳри.

МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ ШАРАФИГА

Мамлакатдаги энг йирик индустриал марказларидан бири Тошкент шаҳридаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXVI съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олмоқдалар. Республика пойтахтидаги фабрика ва заводлар асосий техника-иқтисодий кўрсаткичлар юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажардилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети тошкентликларни шу шонли ғалаба билан табрикладилар. Шаҳар меҳнаткашлари, партия, совет ва жамоат ташкилотлари намояндаларининг 12 ноябрь куни бўлиб ўтган тантанали митинги шу воқеага бағишланди. Митингни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Умаров очди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин республика партия Марказий Комитети билан ҳукумати пойтахт саноат корхоналари коллективларига ва барча меҳнаткашларига йўллаган табрикномаси текстини ўқиб берди. Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнатда тошкентликларга янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар Тошкент ишчилари, инженерлари, техниклари, усталари, хизматчилари, барча меҳнаткашлари беш йиллик топшириқларининг бажарилишига қўшган ҳиссаси ҳақида фахрланиб гапирдилар. Нотиқлар 1976—1980 йилларда шаҳар завод ва фабрикаларида ишлаб чиқариш ҳажми 41,6 процент ўсганлигини, меҳнат унумдорлиги қарийб учдан бир баравар ошганлигини, савдо тармоқларига халқ истеъмоли молларини етказиб бериш бир ярим баравардан зиёд кўпайганлигини таъкидладилар. Сифат белгиси қўйилган саноат буюмларини ишлаб чиқариш уч баравар кўпайди, кўплаб электр энергияси, материаллар, хом ашё, меҳнат ресурслари тежаб қолинди. Пойтахт бинокорлари кўпгина янги корхоналар ва цехларни ишга туширдилар, 350 минг кишига мўлжалланган квартираларни фойдаланишга топширдилар, болалар муассасалари, медицина муассасалари, маданий-маиший объектларни қуриб бердилар. Тошкентликлар КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларни амалга ошира бориб, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифатини янада ошириш учун куч-ғайратларини сафарбар этмоқдалар.

Шаҳардаги ишлаб чиқариш коллективлари қабул қилган социалистик мажбуриятларини бажаришга — йиллик программани 23 декабрда адо этишга, Ватанга қўшимча равишда 10 миллион сўмлик маҳсулот беришга, КПСС XXVI съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб ишлар билан кутиб олишга қатъий аҳд қилганликларини айтдилар.

Митингда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов иштирок этди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1980 йилги давлат планининг қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги доклади маълумот учун қабул қилинсин.

2. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1980 йилги Давлат планининг бажарилиши юзасидан зарур чоралар кўрилаётганлиги қайд этиб ўтилсин.

3. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1980 йилги Давлат плани қандай бажарилаётгани хусусидаги масала юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг киритган таклиф ва мулоҳазаларини, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисларида депутатлар шу ҳақда баён қилган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиш ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XVIII пленуми қарорларига амал қилиб, бу йилги ва 1981 йилги план топшириқларини муваффақиятли бажаришга қаратилган чора-тадбирлар кўриш, бунда пахтачиликни ва саноатнинг баъзи тармоқларини янада ривожлантиришни назарда тутиш билан бир қаторда, озиқ-овқат ва халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришга, уй-жой қурилишини амалга оширишга ва аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилашга алоҳида эътибор бериш вазифаси топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

1980 йил, 11 ноябрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1981 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1-МОДДА. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари киритган тузатишларни ҳисобга олган ҳолда даромадлар ва ҳаражатлар бўйича жами 5878900 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

2-МОДДА. Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотларидан олинадиган даромадлар — оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун олинадиган ҳақ, қайд этилган тўловлар, фойданинг эркин қолдиғи, фойдадан ажратмалар, даромад солиғи ва социалистик хўжаликдан келадиган бошқа даромадлар — жами 5016339 минг сўм миқдорида белгилансин.

3-МОДДА. Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетида халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалигини, транспортни, уй-жой коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни пул билан таъминлашга қилинадиган ҳаражатлар — жами 2603202 минг сўм миқдорида белгилансин.

4-МОДДА. Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирлар—умумий таълим мактаблари, техникумлар, олий ўқув юртлари, илмий-тадқиқот муассасалари, ҳунар-техника ўқув юртлари, кутубхоналар, клублар, театрлар, матбуот, радио эшиттиришга ҳамда маориф ва маданиятга оид бошқа тадбирларга; калсалхоналар, болалар яслилари, санаторийларга ҳамда соғлиқни сақлаш ва физкультура соҳасидаги бошқа муассасаларга; пенсиялар ва нафақалар тўлашга ажратиладиган маблағлар — жами 3084944 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-МОДДА. Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетида давлат ҳокимияти органлари ва давлат бошқарув органлари ҳамда судларини таъминлаб туриш учун ажратиладиган маблағлар 74461 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-МОДДА. Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги республика бюджети маҳаллий бюджетига ўтказиладиган 1931383 минг сўм миқдоридаги маблағларни ҳам ҳисобга олган ҳолда даромадлар ва ҳаражатлар бўйича 5491325 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

7-МОДДА. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг 1981 йилги Давлат бюджети ва Тошкент шаҳри ҳамда областларининг 1981 йилги маҳаллий бюджетлари даромадлар ва ҳаражатлар бўйича 2318958 минг сўм ҳисобида белгилансин, шу жумладан:

(минг сўм ҳисобида).

Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси бюджети	212123
Андижон области бюджети	170689
Бухоро области бюджети	164631
Жиззах области бюджети	79922
Қашқадарё области бюджети	143549
Наманган области бюджети	142235
Самарқанд области бюджети	221499
Сурхондарё области бюджети	125328
Сирдарё области бюджети	77491
Тошкент области бюджети	235028
Фарғона области бюджети	221861
Хоразм области бюджети	100511
Тошкент шаҳри бюджети	424091

8-МОДДА. 1981 йилда Умумиттифоқ давлат солиқлари ва даромадлари Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Давлат бюджетига ва областларнинг ҳамда Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетларига ажратмалар қуйидаги миқдорларда тасдиқлансин:

а) оборот солиғидан: Қорақалпоғистон АССРга — 100 процент, Андижон областига—57,7 процент, Бухоро областига—41,1 процент, Жиззах областига—63,2 процент, Қашқадарё областига 53,4 процент, Наманган областига—78,1 процент, Самарқанд областига — 27,7 процент, Сурхондарё областига—65,3 процент, Сирдарё областига—65,8 процент, Тошкент областига—38,9 процент, Фарғона областига—57,9 процент, Хоразм областига—27,7 процент, Тошкент шаҳрига — 22,3 процент;

б) колхозлардан олинадиган даромад солиғидан, қишлоқ хўжалик солиғидан, ССССРнинг бўйдоқ, ёлғиз ва кам оилали гражданларидан олинадиган солиқдан, ўрмонлардан келадиган даромадлардан, пул-буюм лотереялари тушумларидан ҳамда Ўзбекистон «Госкомсельхозтехника» бирлашмаси ва Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги корхоналари ва ташкилотларининг асосий ишлаб чиқариш фондлари ҳамда оборот маблағлари учун бюджетга фойдадан тушадиган тўловлардан—100 процент;

в) аҳолидан олинадиган даромад солиғидан: Қорақалпоғистон АССР, Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент ва Хоразм областларига—100 процентдан, Андижон, Бухоро, Наманган, Самарқанд областларига—80 процентдан, Фарғона областига—30 процент, Тошкент шаҳрига—10 процент.

Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат планида кўзда тутилган тадбирларни маблағ билан таъминлаш учун 1981 йилда республика бюджетидан Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Давлат бюджетига 18643 минг сўм ажратилсин.

9-МОДДА. Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги республика бюджети бўйича касса оборотидаги нақд пул миқдори 34300 минг сўм қилиб тасдиқлансин.

10-МОДДА. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг Давлат бюджети ҳамда областлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетлари бўйича касса оборотидаги нақд пул миқдори 62700 минг сўм қилиб белгилансин, шу жумладан:

(минг сўм ҳисобида).

Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси бўйича	5200
Андижон области бўйича	5100
Бухоро области бўйича	4700
Жиззах области бўйича	2200
Қашқадарё области бўйича	4200
Наманган области бўйича	4000
Самарқанд области бўйича	6400
Сурхондарё области бўйича	3900
Сирдарё области бўйича	2100
Тошкент области бўйича	7200
Фарғона области бўйича	5900
Хоразм области бўйича	3000
Тошкент шаҳри бўйича	8800

11-МОДДА. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Советининг план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари хулосасида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети мажлисларида депутатлар киритган таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

1980 йил, 11 ноябрь. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент область партия комитети Паркент район бўйича область партия комитети ташкилий бюроси составини тасдиқлади. Х. А. Аҳмедов ташкилий бюро раиси, Х. Шарофутдинов раис ўринбосари, А. Мақсудов, А. И. Икматов, Э. Рўзматов ўртоқлар ташкилий бюро аъзоларн қилиб тасдиқландилар.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

Оржоникидзе район партия комитетининг бўлиб ўтган пленуми ташкилий масалани кўриб чиқди.

Пленум Е. П. Пўлатовни бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан район партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайланди.

Пискент район партия комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаб келган С. Д. Сайдалиев Оржоникидзе район партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайланди.

ПИСКЕНТ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

Пискент район партия комитети пленуми ташкилий масалани кўриб чиқди.

С. Д. Сайдалиев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан район партия комитети биринчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилинди.

Пленум Ғалаба районидаги «Ленинград» колхозининг раиси бўлиб ишлаб келган У. Я. Баҳодировни район партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1979 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ИЖРОСИ ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССРнинг 1979 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича 6.081.938 минг сўм миқдорида ва ҳаражатлар бўйича 5.969.411 минг сўм миқдорида, даромадлар ҳаражатлардан 112.527 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб бажарилганлиги тўғрисидаги ҳисобот тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

1980 йил, 11 ноябрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

ССР ИТТИФОҚИ ВА ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚБУЗАРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНИ АСОСЛАРИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссияси раиси депутат Б. И. ПИНХАСОВ доклади

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССР Олий Советининг ушбу сессияси Совет жамияти ҳаётида катта аҳамиятга эга бўлган ажойиб ижтимоий-сиёсий воқеаларга бой бир даврда ўтмоқда.

СССР Олий Советининг томонидан ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонуни асослари» қабул қилиниши жуда катта социал-сиёсий аҳамиятга молик бўлди. Бу нарса бизнинг мамлакатимизда бутун қонунчиликни СССР Конституциясига мувофиқлаштириб чиқиш юзасидан олиб борилаётган катта ва кўп қиррали ишнинг таркибий қисмидир. Янги Қонун партиямизнинг социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш, совет гражданларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишни кучайтириш, ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш, қонунбузарларни қайта тарбиялаш юзасидан самарали чоралар кўриш тўғрисидаги йўл-йўриқларини амалга оширишга қаратилгандир.

Мазкур асосларга мувофиқ, маъмурий жавобгарлик — давлат йўли билан мажбур қилиш акти бўлиб, у социалистик қонунчиликнинг бузилмас принципларига мувофиқ равишда амалга оширилиши лозим деган қоидага асосланади. Бу принципларнинг моҳияти ҳар бир ишнинг ҳолатини ўз вақтида, ҳар томонлама, тўла-тўкис ва объектив аниқлаб билишдан, уни Қонунга аниқ мувофиқ ҳолда ҳал этишдан, қонунбузарни адолатли тарзда жазолашдан, шунингдек ҳуқуқбузарлик ҳолларини келтириб чиқарувчи сабаблар ва шарт-шароитларни аниқлашдан, уларнинг олдини олишдан, гражданларни қонунларга ва социалистик жамият турмуш қоидаларига оғишмай риоя этиш руҳида тарбиялашдан иборатдир.

Мамлакатимизда жуда катта социал-иқтисодий ўзгаришлар рўй берганлиги, ривожланган социализм жамияти барпо этилганлиги, меҳнаткашларнинг онглилиги ва интизомлилиги ошганлиги натижасида республикамизда ҳуқуқбузарлик ҳоллари тўхтовсиз камайиб бормоқда.

Шу билан бирга, совет кишиларининг яратувчилик меҳнатига, хотиржам яшашига ва ҳордиқ чиқаришига баъзида жамоат тартибини бузиш ва бошқа хил ҳуқуқбузарлик тариқасида ҳамон учраб келаётган ва жиноят эмас, балки ножўя ҳаракатлар деб баҳоланадиган фактлар халал бермоқда. Бундай ножўя ҳаракатларнинг энг кўп тарқалган турларига, майда безорилик, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашга қаратилган норматив кўрсатмаларни бузиш, майда ўғрилик, майда чайқовчилик, транспорт ҳаракати ва пиёдалар юриш хавфсизлиги қоидаларини бузиш каби ҳолатлар киради. Табиатни қўриқлаш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш мақсадида белгилаб қўйилган қонун-қоидаларни бузиш ҳоллари ҳам оз эмас. Масалан, Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалиги министрлигининг ҳайвонларни овлаш ва муҳофаза қилиш ишлари бошқармаси ов қилиш қоидаларини бузганлик учун кўпгина кишилардан штраф ундириб олган. Балиқларни сақлаш инспекциялари эса шу давр ичида балиқ овлаш қоидасини бузган анчагина кишига штраф солган.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик жамоат тартибига жиддий салбий таъсир кўрсатади. Майда ўғирлик, майда безорилик, ичкиликбозлик сингари ҳуқуқбузарликлар жамиятимизга катта моддий ва маънавий зарар етказади. Маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳолатларининг кўпгина қисми маст ҳолда бўлган шахслар томонидан содир бўлмоқда. Ичкиликбозлик орқасида оилалар бузилиб кетади, корхоналарнинг нормал иш режими бузилади, спиртли ичимликларни ортиқча истеъмол этиб келаётган кўпгина кишилар пировардида жиноятлар содир қилиш йўлига тушиб қоладилар.

Ана шу ва бошқа хил ҳуқуқбузарлик ҳолларининг олдини олиш ва уларга барҳам бериш бундай ҳолларни ўз вақтида аниқлаш, бартараф этиш ишларини тўғри ташкил қилишга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Социалистик ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш, қонунларга риоя этилиши устидан контроль ўрнатиш, совет гражданларининг манфаатлари ва ҳуқуқларини таъминлаш соҳасида кейинги вақтда халқ депутатлари маҳаллий Советларининг активлиги анча ошди. Улар социалистик ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш вазифаларини ҳал қилувчи давлат органлари системасида етакчи роль ўйнаётганликлари шак-шубҳасиздир. Советларнинг бу соҳадаги фаолиятини янада активлаштиришга КПСС ташаббусига биноан Советларни мустаҳкамлаш, улар фаолиятининг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш, уларнинг жамоатчилик билан алоқасини кенгайтириш борасида амалга оширилган тадбирлар катта ёрдам берди.

Республикамиз халқ депутатлари маҳаллий Советлари ва уларнинг органлари Совет территориясида жойлашган колхозлар, совхозлар, корхоналар ва муассасалар, шунингдек мансабдор шахслар ва гражданлар қонунларга оғишмай риоя қилишлари устидан контроль олиб бормоқдалар, гражданларнинг сиёсий, меҳнат, уй-жой, мулкий ҳуқуқлари ва бошқа хил қонуний манфаатлари ҳимоя этилишини таъминламоқдалар, уларни қонунларга, социалистик жамият турмуш қоидаларига аниқ ва оғишмай риоя этиш руҳида тарбияламоқдалар.

Маҳаллий Советлар социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш, ҳуқуқбузарликка қарши кураш олиб бориш ва уларнинг олдини олиш борасидаги ўз ишларида район, шаҳар Советларининг ижрокомлари ҳузуридаги турли комиссияларга кенг таянмоқдалар. Булар жумласига маъмурий комиссиялар, балоғатга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи комиссиялар, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш олиб борувчи комиссиялар киради. Уларнинг ҳар бири катта тарбиявий профилактика ишлари олиб бормоқдалар.

Республикамизда маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларнинг асосий қисми район, шаҳар, қишлоқ ва посёлка Советларининг ижрокомлари ҳузуридаги маъмурий комиссиялар томонидан кўрилаётир.

Шу билан бирга, район, шаҳар ижрокомлари ҳузуридаги баъзи бир маъмурий комиссияларнинг фаолиятида жиддий камчилик ва нуқсонлар ҳам йўқ эмас; уларнинг мажлислари кўпинча мунтазам равишда ўтказилмаяпти, ё тегишли материаллар белгиланган муддатлардан кечикиб кўриб чиқилмоқда, бир қатор ҳолларда эса ишларни коллегиал тарзда кўриб чиқиш принципи бузилмоқда (бундай фактларни Жиззах, Бухоро, Сирдарё ва бошқа областларнинг айрим шаҳар, район ижрокомларида учратиш мумкин).

Маъмурий комиссияларнинг иш самарадорлигини ошириш учун Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари мазкур комиссияларга раҳбарлик қилиш даражасини такомиллаштиришлари, комиссия аъзоларининг ҳуқуқий масалаларга оид ўқишини ташкил этишлари, энг яхши комиссияларнинг ижобий иш тажрибаларини вақти-вақти билан ўрганиб ва умумлаштириб, кенг ёйишлари зарур.

Ҳуқуқбузарликка қарши кураш ва унинг олдини олиш — ана шу иш билан махсус шуғулланувчи органларнинггина вазифаси бўлиб қолмай, айни вақтда хўжалик раҳбарларининг, идеология фронти ходимларининг, бутун совет жамоатчилигининг ҳам ишидир. Меҳнат коллективларида соғлом маънавий вазиятни вужудга келтирмай туриб, ичкиликбозлик, прогул қилиш, халқ мулкига кўз олайтириш каби ҳолатларни йўқотмасдан туриб, меҳнат унумдорлигини ва ишлаб чиқариш самарадорлигини барқарор ошириб бориш мумкин эмас. Иккинчи томондан, ишлаб чиқариш маданиятини изчил ошира бориб, илғор технологияни, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришни кенг жорий этиш янги кишини, зарарли одатлар ва эскилик сарқитларидан, жамиятга хилоф ҳатти-ҳаракатлардан халос бўлган кишини тарбиялаш ишини анча енгиллаштиради.

Юксак талабчанлик вазияти вужудга келтирилган, ҳар қандай кичик ножўя ҳаракат ҳам эътиборсиз қолдирилмайдиган, шахснинг ўзига хос хусусиятларини ҳар томонлама ҳисобга олиб тарбиявий чоралар кўриб келинаётган меҳнат коллективлари республикамизда оз эмас. Ана шу ишларнинг ҳаммаси кишиларнинг меҳнати ва турмуши учун қулай шароитлар яратиб бериш тўғрисида ғамхўрлик қилиш билан боғлаб олиб борилганида жуда яхши маънавий вазиятни вужудга келтиради ва ҳуқуқбузарлик ҳолларини камайтиришга имкон беради. Бир қанча корхоналарда тузилган ҳуқуқбузарлик ҳолларининг олдини олиш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш кенгашлари ўзини оқламоқда. Ҳар томонлама пухта ўйлаб олиб борилган тарбиявий ишлар туфайли В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида, Тошкент областининг Оржоникидзе районидаги бир қатор корхоналар, колхозлар ва совхозларнинг коллективларида ҳуқуқ бузарлик ҳоллари кескин камайишига эришилган. Қашқадарё областидаги Шаҳрисабз районида қонунни бузиш ҳолларини тугатишда анча муваффақиятлар қўлга киритилди.

Социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ишида ёшларни ахлоқий ва ҳуқуқий жиҳатдан тарбиялаш алоҳида ўрин тутмоғи лозим. Содир этилган ҳар бир ножўя ҳаракат учун жазо чораларининг таъсирини, ошкоравийлигини ва мажбурийлигини кучайтириш огоҳлантириш ишлари самарадорлигини ошириш ҳамда социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашнинг энг муҳим шартидир.

В. И. Лениннинг бу борадаги кўрсатмаси ҳаммамизга яхши маълумдир. Қонунларни ижро этиш қандай таъминланади, деган саволга В. И. Ленин: «Биринчидан, қонунни ижро этиш устидан назорат қилиб бориш билан, иккинчидан, қонунни бажармаганлик учун жазо бериш билан таъминланади», деб жавоб берган эди.

Бу кўрсатмалар ҳуқуқбузарлик ҳолларининг олдини олиш, социалистик қонунчиликни таъминлаш борасидаги ишимизда амалий қўлланмадир.

Депутат ўртоқлар! Социалистик демократияни ҳар томонлама ривожлантириш қонунларни такомиллаштиришда, иттифоқдош республикалар қонунларини жиддий ривожлантириш, шунингдек сифат жиҳатидан тубдан яхшилашда ўзининг конкрет ифодасини топмоқда. Асослар қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон ССРнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонунларини мазкур асосларга мувофиқлаштириб чиқиш билан боғлиқ бўлган ишнинг катта ва аниқ мақсадга қаратилган янги босқичи бошланади. Зотан асослар маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонунларни кодификациялаш учун юридик базадир.

Асослар маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонунларнинг принципларини ва умумий қоидаларини белгилаб бериб, маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисида кодекслар ишлаб чиқиш зарурлигини тақозо этади.

Халқ депутатлари Советлари, тегишли министрликлар ва идоралар, қонунларни ҳимоя қилувчи органлар олимлар билан кенг жамоатчиликнинг актив иштирокида ана шу асослар негизида жуда муҳим қонун акти ҳисобланган шундай кодекс ишлаб чиқишга ўз вақтида ва сифатли тайёргарлик кўриш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари зарур. Бундай кодекс маъмурий жавобгарлик белгилаш масалаларини тартибга солувчи норматив характердаги актларнинг анчагина қисмини ўз ичига олади, бу эса маъмурий қонунларни тартибга солибгина қолмай, айни вақтда ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга, гражданларнинг ҳуқуқларини янада кўпроқ ҳимоя қилишга, давлат ва меҳнат интизомига риоя этишга, қонунларни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятини такомиллаштиришга ҳам, шубҳасиз, катта ёрдам беради.

Кодексни тайёрлаш чоғида, афтидан, практикада ўзини оқлаган амалдаги маъмурий—ҳуқуқ нормаларини қўлланиш тажрибасини ҳар томонлама таҳлил қилиш, шунингдек бошқарув органларининг маъмурий таъсир кўрсатиш чораларини қўлланиш соҳасидаги кундалик иш тажрибаларини ўрганиш лозим, бу эса айрим ҳуқуқий нормаларнинг самарадорлигини, мавжуд камчиликларни аниқлашга имкон беради.

Бундай кодексни тайёрлаш мураккаб иш бўлиб, у республикамизда биринчи марта яратилади. Бироқ, ҳар бир қоидани ишлаб чиқишга ниҳоятда синчковлик билан ёндошиш республикамизда давлат тараққиётининг ҳозирги босқичидаги социалистик қонунчилик талабларига тўла жавоб берувчи маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги кодексни яратиш учун ишончли асос бўлиб хизмат қилиши мумкин.

Совет давлати социал адолат байроғини баланд кўтариб бормоқда, инсоннинг ҳуқуқ ва эркинликларини мустаҳкам таъминламоқда. Янги қонуннинг қабул этилиши социалистик демократияни янада ривожлантиришга, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга, улуғ ватанимизнинг Ленин партияси байроғи остида коммунизм йўлидан шаҳдам одим ташлаб бораётган барча меҳнаткашлари манфаатларига хизмат қилади.

(Қарсаклар).

«ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ТЎҒРИСИДА» ГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари депутат Г. М. ОРЛОВ доклади

Депутат ўртоқлар! Бизнинг партиямиз, унинг Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси, шахсан ўртоқ Л. И. Брежнев давлат қурилиши соҳасида Советлар ишига алоҳида эътибор бериб келмоқдалар. Кейинги йилларда барча бўғинлардаги Советларнинг ролини оширишга, уларнинг ҳуқуқлари ва моддий имкониятларини анча кенгайтиришга қаратилган бир қатор конкрет тадбирлар кўрилди, қонунлар ишлаб чиқилди ва тасдиқланди.

Маҳаллий Советларнинг иши, ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXV съездида айтганидек, янада жонланиб кетди. Шу йил июнь ойида СССР Олий Советининг учинчи сессиясида қабул қилинган ўлка, область ва округ Советларининг асосий ваколатлари тўғрисидаги қонун партиямиз давлат ҳокимияти органларининг фаолиятини яхшилаш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келаётганлигидан яққол далолат беради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Олий Совети Президиуми томонидан тузилган комиссия шу қонунга биноан ва унинг асосида халқ депутатлари область Совети тўғрисида қонун лойиҳасини тайёрлади.

Сизларнинг муҳокамангизга тақдим этилган бу ҳужжат СССР ва Ўзбекистон ССР Конституцияларига тўла мувофиқ ҳолда ишлаб чиқилди. Унда Советларнинг ва улар ижроия комитетларининг кўп йиллик бой тажрибаси умумлаштирилган ва ўз аксини топган. Лойиҳа ижроия комитетларига ва барча министрликлар ҳамда идораларга юборилган эди. Уни узил-кесил таҳрир қилишда комиссия мазкур ташкилотларнинг таклифлари ва мулоҳазаларини ҳам ҳисобга олди.

Қонун лойиҳаси ҳамма депутатларга тарқатилган. У уч боб ва 61 моддадан иборат. Ҳар бир бобнинг, ҳар бир модданинг ўз номи бор. Бу эса қонундан фойдаланишни осонлаштиради.

Биринчи бобда область Советини сайлашнинг конституцион принциплари ва фаолиятининг асосий қоидалари баён этилган. Унда область Советининг қуйи Советлар фаолиятига раҳбарлик қилиш соҳасидаги ваколатини, унинг бошқа область Советлари билан ўзаро алоқасини биринчи марта қонун йўли билан белгилаб бериш тавсия этилган, маъмурий-территориал масалаларни ҳал этиш тартиби кўрсатилган, шунингдек область Советининг юқори идорага бўйсунувчи корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар билан ўзаро муносабатлари аниқ ифодалаб берилган.

Республикамизнинг беистисно ҳамма областлари территориясида турли идораларга бўйсунувчи ҳар хил корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар жойлашган. Бундай шароитда барча корхона ва муассасаларнинг иқтисодий ва социал жиҳатдан бир-бири билан мустаҳкам алоқада ривожланишини таъминлаш, халқ хўжалигини бошқаришнинг тармоқ ва территориал принципларини тўғри ҳисобга олиш жуда муҳимдир.

Шунинг учун ҳам лойиҳанинг қоидалари шу муҳим вазифаларни бажаришга қаратилган. Шу мақсадда лойиҳада қуйидаги қоидани қонунлаштириб қўйиш таклиф қилинадики, бунга кўра халқ депутатлари область Совети ўз ваколатлари доирасида ўз территориясида комплекс иқтисодий ва социал ривожланишини таъминлайди, ўз территориясида жойлашган ва юқори идораларга бўйсунувчи корхоналар, муассасалар ҳамда ташкилотларнинг қонунларга риоя қилиши устидан контроллик қилади; уларнинг ер-сувдан фойдаланиш, табиатни муҳофаза қилиш, қурилиш, меҳнат ресурсларидан фойдаланиш, халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш, аҳолига маданий-маиший ва бошқа хизматлар кўрсатиш соҳасидаги фаолиятини мувофиқлаштириб ва назорат қилиб туради. Бу функцияларни амалга ошириш учун қонун лойиҳасида область Советларининг конкрет иш формалари ва методлари белгилаб берилган, уларнинг бошқа зарур ҳуқуқ ва бурчлари баён этилган.

Хуллас, қонун лойиҳаси ҳар бир область Советига планларни тузиш жараёнига ҳам, уларнинг бажарилишини назорат қилиш ва ташкил этиш жараёнига ҳам активроқ таъсир ўтказиш учун кенг имконият очиб беради, бу билан бутун халқ хўжалигининг комплекс, бир текисда ривожланиши, экономикани юксалтиришнинг социал тараққиёт билан уйғунлаштириб борилиши таъминланади.

Қонун лойиҳасининг иккинчи боби область Советларининг давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг турли тармоқлари ва йўналишларидаги асосий компетенцияларига бағишланган. Планлаштиришда, бюджет-молия ишларида, саноат, қурилишни ривожлантиришда, меҳнат ресурсларидан фойдаланишда, барча социал вазифаларни ҳал этишда область Советининг ваколатларини анча кенгайтириш мўлжалланади.

Масалан, лойиҳада область Советлари областни иқтисодий ва социал ривожлантириш планлари таркибида социал тараққиёт соҳасидаги барча тадбирлар комплекси бўйича йиғма бўлимлар ишлаб чиқишлари зарурлиги таклиф этилади. Бу бўлимларда меҳнат шароитини яхшилаш, ходимларнинг малакаси ва касб маҳоратини ошириш, аҳолининг умумий таълим ва маданий савиясини юксалтириш, турар жой ва маданий-маиший турмуш шароитини, медицина хизматини яхшилаш тадбирларини ҳамда социал тараққиёт ва маданият соҳасида бошқа тадбирларни назарда тутиш кераклиги айтилади. Бу тадбирларни ишлаб чиқаришни ривожлантириш, капитал қурилиш ва уларнинг самарадорлигини ошириш вазифалари билан мустаҳкам боғлаб олиб бориш зарур бўлади.

Лойиҳада, шунингдек, республика қарамоғидаги корхоналар ва хўжалик ташкилотлари фойдасининг бир қисмини область бюджетига бериш назарда тутилади. Эндиликда область бюджетининг даромадлар қисмини тузишда иттифоққа бўйсунувчи корхоналар ва хўжалик ташкилотлари ҳам қатнашади. Бу маблағларни, шунингдек область бюджети бажарилиш чоғида олинадиган қўшимча даромадларни ҳамда даромадларнинг харажатлардан ортиқ суммасини Советлар область хўжалигини ва социал-маданий тадбирларни маблағ билан таъминлашга сарфлай оладилар. Буларнинг ҳаммаси область Советларининг моддий имкониятини оширади.

Қонун лойиҳасида халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг хилини кенгайтириш ва сифатини яхшилаш мақсадида қўшимча хом ашё ресурсларидан яхшироқ фойдаланиш борасида область Советларининг роли ва масъулиятини оширишга муҳим ўрин берилган.

Партия органларининг раҳбарлигида республика маҳаллий Советлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш, унинг тармоқларини саноат асосига кўчириш, уларни янада ихтисослаштириш ва концентрациялаш соҳасида катта иш олиб бормоқдалар.

Қонунда область Советининг партия аграр сиёсатини амалга ошириш соҳасидаги ваколатлари батафсил белгилаб берилган.

Қонун лойиҳасида Советлар зиммасига ижтимоий хўжаликка раҳбарлик қилишдан ташқари, корхона ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларида ҳамда колхозчилар, ишчилар ва хизматчиларнинг томорқа хўжаликларида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тадбирларини амалга ошириш вазифаси ҳам юкланади. Маълумки, ёрдамчи хўжаликларда озиқ-овқат ресурсларини тўлдиришнинг катта резерви ва манбаи мавжуддир. Бу соҳада бизнинг Советларимиз ва уларнинг ижроия комитетлари кўп иш қилишлари мумкин ва керак. Томорқа ери бўлган ҳар бир меҳнаткашнинг озиқ-овқат маҳсулотлари яратишда актив иштирок этиши — мева ва сабзавот етиштириши, чорва ва парранда боқишини таъминлаш учун катта тарбиявий ва тушунтириш ишлари олиб бориш, уларга зарур ёрдам кўрсатиш лозим.

Бу конкрет иш соҳаси бўлиб, Советлар бу соҳада амалий иш олиб боришлари керак.

Республикамизнинг деҳқончилик шароитида ирригация ва мелиорация ҳал қилувчи роль ўйнаши сабабли, қонун лойиҳасида область Советининг шу соҳадаги ваколатини белгилаб берадиган махсус моддалар бўлиши таклиф этилади.

Атроф муҳитни муҳофаза қилишни кучайтириш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш мақсадида лойиҳада область Советларининг шу муҳим иш соҳасидаги вазифалари, ҳуқуқ ва бурчлари таърифлаб берилган.

Қонун лойиҳасида уй-жой, коммунал хўжалик, ободончилик, савдо ва умумий овқатланиш, маиший хизмат кўрсатиш, халқ маорифи, маданий-оқартув ишлари, соғлиқни сақлаш ва физкультура, социал таъминот, социалистик қонунчиликка оғишмай риоя қилиш соҳасида область Советининг ваколатлари аниқ, қатъий ва конкрет тарзда белгилаб берилган.

Совет кишиларининг турмуш шароитини яхшилашга бағишланган барча моддалар Коммунистик партиянинг асосий мақсадини — ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун, деган шиорни амалга оширишга қаратилгандир. Бу моддаларнинг моҳияти ва мазмуни партиямиз руҳига, КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленуми қарорларига, ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган вазифалар ва талабларга мос келади. Бу моддалар партиямизнинг экономикани, халқ фаровонлигини юксалтириш билан боғлиқ бўлган вазифаларни ҳал этиш томон кескинроқ буришни назарда тутувчи иқтисодий стратегиясига асосланади.

Коммунистик қурилиш вазифалари мураккаблашиб ва ўсиб бораётган ҳозирги босқичда партиямиз партия ва давлат раҳбарлиги савиясини оширишга ғоят муҳим аҳамият бермоқда. Шу сабабли қонун лойиҳасида область Совети ишини ташкил этишга катта ўрин берилиб, учинчи бобнинг ҳаммаси шунга бағишланган, область Советининг иш услуби, формалари ва методларини такомиллаштиришга қаратилган.

Қонун лойиҳасида область Советининг ваколатларини қонунлаштириб қўйиш, яъни фақат сессиялардагина ҳал этилиши лозим бўлган масалаларни белгилаб бериш тавсия этилади. Бундай масалалар жумласига: иқтисодий ва социал ривожланишнинг жорий ҳамда перспектив планларини, бюджетни, сайловчиларнинг наказларини бажариш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирлар планининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботларни тасдиқлаш, депутатларнинг ваколатларини тўғри деб топиш ва уларнинг берган сўровларини қараб чиқиш, ижроия комитетларини, доимий комиссияларни сайлаш, уларнинг иши тўғрисидаги ҳисоботларни муҳокама қилиш, бўлимлар ва бошқармалар тузиш, область халқ контроли комитетини тузиш ва шу каби бошқа масалалар киради.

Сайловчиларнинг наказларини бажариш, ижроия комитетларининг Советлар олдида ва гражданларнинг йиғилишларида ҳисобот бериб туришлари каби муҳим нормаларни ва улар ишига оид бошқа муҳим шарт-шароитларни ҳам қонунлаштириб қўйиш таклиф этилади.

Хуллас, ана шу бобнинг моддаларида партиямизнинг Советлар ва улар органларининг меҳнаткашлар оммаси билан узвий алоқасини мустаҳкамлаш тўғрисидаги, гражданларнинг талаб-эҳтиёжлари, фикр-мулоҳазаларига сезгирлик ва диққат-эътибор билан қараш тўғрисидаги, уларнинг сиёсий ва ижодий активлигини ошириш ҳақидаги талаблари ўзининг яққол ифодасини топган. Буларнинг ҳаммаси Советнинг чинакам халқ ҳокимияти органи бўлишига қаратилгандир.

Бир ярим миллиондан ортиқ аҳоли яшайдиган областларда кундалик вазифаларни оперативроқ ҳал этиш учун республика Олий Совети президиумининг ижозати билан ижроия комитетларининг раиси, раиснинг биринчи ўринбосари, ўринбосарлари ва ижроком секретаридан иборат составда ижроия комитетларининг президиумлари тузиш мумкин. Бундай президиумларни Тошкент, Самарқанд ва Фарғона областларида, Тошкент шаҳрида тузса бўлади. Тошкент шаҳар Советига область Советининг тегишли ваколатларини бериш таклиф этилади.

Кейинги йилларда Советлар фаолиятининг яхшиланишига ва улар активлигининг ошишига доимий комиссиялар катта таъсир кўрсатмоқдалар, уларнинг фаолияти тобора янгидан-янги тажриба билан доимо такомиллашиб ва бойиб бормоқда.

Доимий комиссиялар жуда катта кучдир. Республика маҳаллий Советларида ҳозирги вақтда 13 мингдан ортиқ доимий комиссия ишлаб турибдики, уларга 87 минг депутат сайланган.

Шунинг учун, табиийки, лойиҳада доимий комиссияларга бағишланган махсус бўлим бўлиб, унда бу комиссияларнинг асосий иш принциплари, форма ва усуллари таърифлаб берилган. Барча Советлар ва улар ижроия комитетларининг вазифаси доимий комиссияларни Советлар ишига янада кенгроқ жалб этишдан, уларнинг фаолиятини янада такомиллаштириш ва яхшилашдан иборат бўлмоғи лозим.

Лойиҳага «Область Советининг депутати» деган махсус бўлим киритилганлиги партиянинг депутат тўғрисида, унинг халқнинг мухтор вакили сифатидаги роли, обрў-нуфузи ва таъсирини кучайтириш тўғрисида қилаётган доимий ғамхўрлигининг яна бир ёрқин далилидир. Бу бўлимда, ҳаммангизга маълумки, Советнинг бутун кўп қиррали фаолиятида депутатнинг ҳуқуқ ва бурчлари таърифлаб берилган. Унда давлат ва хўжалик органлари ҳамда уларнинг раҳбарлари томонидан депутатлар фаолияти гарантияларини таъминлашнинг асосий қоидалари белгилаб берилган.

Шуни таъкидлаб ўтиш кераки, депутатларнинг сайловчилар наказлари асосида тақдим этадиган таклифлари жамоатчилик фикрининг ифодасидир ва аҳолининг талаб-эҳтиёжларини акс эттиради. Бинобарин, биз бу таклифларга диққат билан, юксак масъулият ҳисси билан қарашимиз керак.

Депутатлар ҳақида гапирар эканмиз, шуни мамнуният билан таъкидлаб ўтиш зарурки, халқ вакилларининг аксарияти ўз депутатлик бурчларини беками-кўст ва астойдил бажармоқда, меҳнатда ва жамоат ҳаётида бошқаларга ўрнак кўрсатмоқда. Масалан, қарийб 25 минг депутат ўнинчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари адо этди, 1300 депутат эса икки беш йиллик планни бажариб қўйди.

Советларнинг вазифаси ана шундай илғорларнинг тажрибасини кенг пропаганда қилишдан иборат, токи ҳар бир депутат ишлаб чиқаришда илғорлик ролини ўйнасин, ўз Советининг ҳаётида, ўз меҳнат коллективида ғоят актив қатнашсин, партиямиз сиёсатининг актив ижрочиси ва тарғиботчиси бўлсин.

Депутат ўртоқлар! Сизларнинг муҳокамангизга тақдим этилган қонун лойиҳасига, унинг барча моддаларига назар ташлар эканмиз: Советлар жуда ажойиб, батафсил ҳужжатга эга бўладилар, деган хулоса чиқариш мумкин. Бу ҳужжат депутатлар учун, активлар учун мукаммал қўлланмадир. У халқ депутатлари область Совети, унинг барча органлари ўз давлат ҳокимиятини амалга оширишда қўлланадиган қоидалар ва конкрет ҳаракатлар мажмуасидир.

Қонун лойиҳаси коллективчилик, ошкоралик, гражданларнинг давлат ишларини бошқаришда кенг иштирок этиши каби социалистик демократизм принциплари билан суғорилгандир. Мазкур қонуннинг барча қоидаларини сўзсиз бажариш барча халқ депутатлари маҳаллий Советлари ишини янги, янада юксак поғонага, КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг IV сессияси белгилаб берган вазифалар даражасига кўтариш имконини беради.

КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленумининг якунлари ҳамда Пленум қарорлари ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқи муносабати билан республика партия ташкилоти олдида турган вазифалар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумида муҳокама қилинди, шу йил ва умуман беш йилликнинг дастлабки якунлари чиқарилди.

Хўжалик ва маданий қурилишнинг барча тармоқларида республикамиз анча илгарилаб кетди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумида ютуқларимиз муносиб баҳоланиб, асосий эътибор ҳал этилмаган масалаларга, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш суръатларини яна ҳам жадаллаштириш резервлари ва имкониятларини қидириб топишга қаратилди. Бу йилги планлар ва мажбуриятларни муваффақиятли бажариш билан бирга, келгуси беш йилликда янада юксак марраларни кўзлаш мақсадида пленум Советлар зиммасига масъулиятли вазифалар юклади.

Ишонтириб айтамизки, республика халқ депутатлари Советлари янги қонун билан қуролланиб, партия ташкилотларининг раҳбарлигида ўз вазифаларини яна ҳам активроқ бажарадилар, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездига тайёргарлик кўришга, ўн биринчи беш йиллик планлари ҳамда вазифаларини ҳал этишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг топшириғига биноан комиссия сизнинг муҳокамангизга тақдим этаётган халқ депутатлари область Совети тўғрисидаги қонун лойиҳаси шу олижаноб ишга хизмат қилади.

(Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

ЯНГИ УЛКАН ЗАФАРЛАРГА!

Депутат Г. М. САРКИСОВ нутқи

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ

Ўртоқлар! КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми, ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети тўртинчи сессиясининг қарорлари ҳаётимизга халқ фаровонлиги йўлида катта зафарлар программаси бўлиб кирди. Пленум ва сессияда эришилган ютуқлар якунланиб, янги марралар белгиланди.

КПСС Марказий Комитети совет кишиларининг турмуш шароитлари, халқ фаровонлиги даражасига бевосита боғлиқ бўлган масалаларни ҳал этишга асосий эътиборни қаратди. Биринчи галдаги мақсадлар орасида озиқ-овқат программаси, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш, уй-жой қурилиши, меҳнат шароитини яхшилаш, соғлиқни сақлаш, маориф, маданият масалалари турибди. Юксак инсонпарварлик асосларига таянадиган партия учун, совет ижтимоий тузуми учун бу қонуний бир ҳолдир.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумидаги нутқи барча коммунистлар, бутун совет халқи учун конкрет жанговар ҳаракат программасидир.

Ўртоқлар! Ўнинчи беш йилликда республикамиз пойтахти халқ хўжалигини ривожлантиришда, улкан ва муҳим социал проблемаларни ҳал этишда янги катта қадам қўйилди. Ўнинчи беш йиллик ҳақиқатан қудратли саноат потенциалини вужудга келтириш, аҳоли фаровонлигини анча ошириш борасида улкан ўзгаришлар беш йиллигни бўлди.

Бугунги кунда, КПССнинг XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездига тайёргарлик кунларида биз зўр мамнуният билан таъкидлаймизки, ўнинчи беш йиллик топшириқлари муваффақиятли бажарилмоқда.

Саноатда саноат ишлаб чиқариши ҳажмининг ўртача йиллик ўсиш суръати 7,2 процентга етди. Электроэнергетика, машинасозлик ва металлни қайта ишлаш, истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш юксак суръатлар билан ривожланди.

Беш йиллик мобайнида планга қўшимча 400 миллион сўмликка яқин маҳсулот реализация қилинди. Саноат бирлашмалари ва корхоналарнинг ишлаб чиқариш-техник базаси анча мустаҳкамланди, ўнлаб янги қувватлар фойдаланишга топширилди.

Чиқарилаётган машиналар, ускуналар, приборлар, халқ истеъмоли товарлари сифатини яхшилаш юзасидан катта программа бажарилди. Беш йиллик ичида олий сифат категориясидаги маҳсулот ишлаб чиқариш икки марта ошди.

Бу вақт ичида товар обороти ҳажми 40 процентга ортди. Бу планлаштирилган даражадан 7,5 процент ортиқдир, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ҳажми 1,6 марта ўсди. Маориф, соғлиқни сақлаш, маданият, шаҳар пассажир транспорти, алоқа янада ривожланди. Шаҳарда катта ободончилик ишлари қилинди. Куйбишев шоссеси, Ж. Обидова ва А. Дониш кўчаларидаги путепроводлар, Бўзсув канали, Қорақамиш, Салор, Қорасув устидаги кўприклар, гўзал сквер ва хиёбонлар бугунги кунда Тошкентни безаб турибди.

Шаҳарда иқтисодий ва социал вазифаларни амалга оширишда капитал қурилиш миқёслари муҳим роль ўйнади.

Саноат потенциалини ривожлантиришга, социал проблемаларни ҳал этишга ўнинчи беш йиллик мобайнида 3 миллиард сўмга яқин капитал маблағ ажратилди.

Уй-жой қурилишига катта эътибор берилди, 4,2 миллион квадрат метрга яқин шинам турар-жойлар маданий-маиший объектлар комплекси билан бирга фойдаланишга топширилди, бу ўтган беш йилликдагидан қарийб 1 миллион квадрат метр ортиқдир. Кейинги йилларда шаҳарда барча молиявий маблағлар ҳисобига йилига тахминан 1 миллион квадрат метр миқдорида уй-жой қурилмоқда.

Маҳаллий Советлар бундан буён ҳам асосий эътиборни аҳолининг халқ истеъмоли товарларига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни анча яхшилаш, уй-жойлар, мактаблар, болаларнинг мактабгача муассасалари билан таъминланиш даражасини, коммунал, маиший, савдо корхоналари хизматларидан баҳраманд бўлиш даражасини оширишга қаратадилар.

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани ва 1981 йилги республика давлат бюджети лойиҳаларининг Тошкент шаҳар хўжалиги тармоқларини ривожлантиришга оид қисмлари асосан шаҳарни комплекс ривожлантиришни, унинг аҳолиси фаровонлигини оширишни таъминлайди.

Келгуси беш йилликнинг биринчи йилида шаҳарда пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига 980 минг квадрат ҳажмда уй-жой қуриш, 11 минг ўқувчи ўринлик мактаблар, қарийб 5 минг ўринлик болаларнинг мактабгача муассасалари ва бошқа кўпгина коммунал ҳамда маиший-хизмат объектларини фойдаланишга топшириш керак.

Мен 1981 йилги республика плани ва бюджетини планбюджет ва тармоқ комиссияларининг тузатишлари билан тасдиқлаш тўғрисида илгари сўзга чиққан ўртоқларнинг сўзларига қўшиламан. Шу билан бирга биз план ва бюджет лойиҳаси бўйича баъзи илтимос ва мулоҳазаларимизни ҳисобга олишни илтимос қиламиз.

Шаҳарда саноат ва турар-жой граждан қурилиши ҳажмлари йил сайин ортмоқда, саноат, маиший хизмат, савдо ва шаҳар хўжалигининг бошқа соҳалари юксак суръатлар билан ривожланмоқда. Аҳоли сони ортиб бормоқда. Буларнинг ҳаммаси коммунал тармоқ объектлари: водопровод ва канализация, газлаштириш, йўллар ва тротуарлар, транспорт боғланишлари, электр транспорти тармоқлари, турар-жой қурилишлари комплекслилигини таъминлашни муносиб тарзда ривожлантиришни тақозо этади.

Бироқ, Тошкент шаҳар ижроия комитетига «коммунал хўжалиги» соҳаси бўйича ажратилаётган капитал маблағлар эҳтиёжларни қондирмаяпти. Турар-жой микрорайонлари комплексда барпо этилиши керак, яъни фақат уй-жойларгина фойдаланишга топширилиб қолмаслиги керак, транспорт яқин бўлиши, йўллар ва тротуарлар, кўкаламзорлаштириш, лойиҳада кўзда тутилган ҳамма нарса бўлиши керак.

Ана шуларни ҳисобга олиб, биз коммунал тармоқ бўйича тақдим этилган ҳисоб-китоблар ва асосларга мувофиқ 1981 йилда қўшимча капитал маблағлар ажратишда шаҳарга ёрдам беришни илтимос қилардик.

Ижроия комитет шаҳарда шаҳар хўжалигининг барча объектларини капитал ремонт қиладиган ягона ремонт-қурилиш ташкилотини вужудга келтириш тўғрисидаги таклифни киритади. Бу, бизнингча, турар-жойлар, бошқа объект ва иншоотлар сақланиши, ремонт сифатини ошириш, уларни бажариш муддатларига риоя этишда ягона техник сиёсатни ўтказишга ёрдам беради.

Яна бир масалада тўхтаб ўтишни истардим. Бу ободончилик объектлари самарали сақланишини таъминлаш, шаҳар территориясининг санитария аҳволини яхшилаш масаласидир. Бу йўналишда ҳам муайян иш қилинмоқда, аммо, баъзи камчиликлар ҳам бор. Улар қаттиқ буюмлар чиқиндиларини ўз вақтида ташиб кетиш билан боғлангандир.

Бундай вазифани ҳал этиш учун шаҳар ҳозирги вақтда старли миқдордаги ихтисослашган автотранспорт ва механизмга эга эмас, шунинг учун биз тегишли органларга Тошкент шаҳар ижроия комитетининг ана шу техникага буюртмасини кўриб чиқиш ва имкони борича талабимизни қондиришни илтимос қилардик.

Депутат ўртоқлар! Тошкент шаҳар меҳнаткашлари шаҳар партия ташкилоти раҳбарлигида, маҳаллий Советлар депутатларининг актив иштирокида КПССнинг XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини сиёсий ва меҳнат активлигини янгидан кучайтириш билан нишонлайдилар, 1980 йилни муваффақиятли якунлайдилар ва янги беш йилликнинг биринчи йилида юксак самарадорлик билан ишлашни таъминлайдилар, деб ишончимизни ишонтиришга рухсат бергайсиз! **(Қарсаклар).**

Депутат Н. МАННОПОВ нутқи

В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ИИҒУВЧИ СЛЕСАРИ

Мен Тошкент самолётсозларининг кўпминг кишилик коллективи номидан сессия муҳокамасига қўйилган республикамизни ривожлантиришнинг 1981 йил плани ва бюджетини тўла-тўкис маъқуллайман. Давлат бюджетининг муваффақиятли бажарилиши республикамиз Тошкент шаҳри, Ҳамза райони меҳнаткашлари ва шу жумладан Тошкент самолётсозлари олдида турган иқтисодий, социал-сиёсий вазифаларни ижодий тарзда ҳал этиш имконини беради.

Ўзбекистон Совет ҳокимияти йилларида турган кўп тармоқли қудратли индустрияга эга бўлган ўлкага айланди. Республикада саноатнинг юздан ортиқ тармоғи ишлаб турибди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистоннинг 1500 корхонасида ўн тўққиз кун ичида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот 1937 йилда тайёрланган саноат маҳсулоти миқдорига баравардир. Бу эса қалбимизга қувонч ва буюк ифтихор бахш этади.

Бирлашмамизнинг меҳнаткашлари катта вазифаларни муваффақиятли ҳал этмоқдалар. Самолётсозлар беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажардилар. Бизда меҳнат унумдорлиги икки баравар ортди.

Партиямизнинг меҳнаткашлар турмуш даражасини оширишдан иборат асосий вазифасини бажариш соҳасида кўп иш қилдик. Кейинги икки йил ичидагина 9500 квадрат-метр уй-жой, учта ётоқхона, қуёв-келинлар учун тўққизта уй, олтита мактабгача тарбия муассасаси фойдаланиш учун топширилди. Муҳташам Маданият саройи ишга туширилди. Авиасозларнинг иш ҳақи 14 процент кўпайди.

Оммавий социалистик мусобақа, партия ва жамоат ташкилотларининг, ишлаб чиқариш командирларининг кенг кўламдаги ташкилотчилик ва сиёсий ишлари, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг меҳнат фаоллиги ошишига ёрдам берди.

Мен 1981 йилги республика плани ва бюджетини планбюджет ва тармоқ комиссияларининг тузатишлари билан тасдиқлаш тўғрисида илгари сўзга чиққан ўртоқларнинг сўзларига қўшиламан. Шу билан бирга биз план ва бюджет лойиҳаси бўйича баъзи илтимос ва мулоҳазаларимизни ҳисобга олишни илтимос қиламиз.

Шаҳарда саноат ва турар-жой граждан қурилиши ҳажмлари йил сайин ортмоқда, саноат, маиший хизмат, савдо ва шаҳар хўжалигининг бошқа соҳалари юксак суръатлар билан ривожланмоқда. Аҳоли сони ортиб бормоқда. Буларнинг ҳаммаси коммунал тармоқ объектлари: водопровод ва канализация, газлаштириш, йўллар ва тротуарлар, транспорт боғланишлари, электр транспорти тармоқлари, турар-жой қурилишлари комплекслилигини таъминлашни муносиб тарзда ривожлантиришни тақозо этади.

Бироқ, Тошкент шаҳар ижроия комитетига «коммунал хўжалиги» соҳаси бўйича ажратилаётган капитал маблағлар эҳтиёжларни қондирмаяпти. Турар-жой микрорайонлари комплексда барпо этилиши керак, яъни фақат уй-жойларгина фойдаланишга топширилиб қолмаслиги керак, транспорт яқин бўлиши, йўллар ва тротуарлар, кўкаламзорлаштириш, лойиҳада кўзда тутилган ҳамма нарса бўлиши керак.

Ана шуларни ҳисобга олиб, биз коммунал тармоқ бўйича тақдим этилган ҳисоб-китоблар ва асосларга мувофиқ 1981 йилда қўшимча капитал маблағлар ажратишда шаҳарга ёрдам беришни илтимос қиламиз.

Ижроия комитет шаҳарда шаҳар хўжалигининг барча объектларини капитал ремонт қиладиган ягона ремонт-қурилиш ташкилотини вужудга келтириш тўғрисидаги таклифни киритади. Бу, бизнингча, турар-жойлар, бошқа объект ва иншоотлар сақланиши, ремонт сифатини ошириш, уларни бажариш муддатларига риоя этишда ягона техник сиёсатни ўтказишга ёрдам беради.

Яна бир масалада тўхтаб ўтишни истардим. Бу ободончилик объектлари самарали сақланишини таъминлаш, шаҳар территориясининг санитария аҳволини яхшилаш масаласидир. Бу йўналишда ҳам муайян иш қилинмоқда, аммо, баъзи камчиликлар ҳам бор. Улар қаттиқ буюмлар чиқиндиларини ўз вақтида ташиб кетиш билан боғлангандир.

Бундай вазифани ҳал этиш учун шаҳар ҳозирги вақтда старли миқдордаги ихтисослашган автотранспорт ва механизмга эга эмас, шунинг учун биз тегишли органларга Тошкент шаҳар ижроия комитетининг ана шу техникага буюртмасини кўриб чиқиш ва имкони борича талабимизни қондиришни илтимос қилардик.

Депутат ўртоқлар! Тошкент шаҳар меҳнаткашлари шаҳар партия ташкилоти раҳбарлигида, маҳаллий Советлар депутатларининг актив иштирокида КПССнинг XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини сиёсий ва меҳнат активлигини янгидан кучайтириш билан нишонлайдилар, 1980 йилни муваффақиятли якунлайдилар ва янги беш йилликнинг биринчи йилида юксак самарадорлик билан ишлашни таъминлайдилар, деб ишончимизни ишонтиришга рухсат бергайсиз! **(Қарсаклар).**

Депутат С. ТОШҚУЛОВ нутқи

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ

Депутат ўртоқлар! Биз ҳаммамиз КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми, мамлакатимизни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йил давлат плани ва давлат бюджети лойиҳасини муҳокама қилган СССР Олий Совети тўртинчи сессияси таъсири остида яшамоқдамиз.

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган ёрқин ва сермазмун нутқи, СССР Олий Совети тўртинчи сессияси қабул қилган қарорлар совет кишиларининг сиёсий ва меҳнат активлигини яна ҳам ошириб юборди.

Барча совет кишилари қатори Тошкент области меҳнаткашлари ҳам Пленум қарорларини, партиямизнинг ички ва ташқи сиёсатини қизғин маъқуллайдилар ва қўллаб-қувватлайдилар.

Депутат ўртоқлар! Бугун Ўзбекистон ССР Олий Совети область Советлари фаолиятини янада такомиллаштиришнинг актуал масалаларини муҳокама қилмоқда.

«Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Советлари тўғрисида» қонун лойиҳасининг сессия муҳокамасига тақдим этилганлиги партиянинг давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилишда советлар ролини ошириш устида кўрсатаётган гамхўрлигининг ёрқин ифодасидир.

Кейинги йилларда қишлоқ посёлка, район, шаҳар советлари ҳуқуқларини кенгайтириш бўйича қонунлар қабул қилинди. Ҳаёт бу тадбирларнинг ниҳоятда тўғрилигини исботламоқда.

Область, район ва шаҳарлар ҳуқуқини кенгайтириш тўғрисида янги қонунлар қабул қилиниши билан улар ободонлаштириш, уй-жой, боғча-ясли, спорт иншоотлари қурилиши бўйича ажратилган маблағлардан оқилона фойдаланиш имконига эга бўлдилар. Шу йилнинг ўзида областимизда давлат капитал маблағи ҳисобига 201 минг квадрат метр турар-жой, 11 минг ўринли умумий таълим мактаблари, 2280 ўринли мактабгача болалар муассасалари қурилди. Шаҳар, район марказлари ва аҳоли пунктларини ободонлаштириш бўйича катта ҳажмдаги ишлар бажарилди. Буларнинг ҳаммаси халқ хўжалиги вазифаларини муваффақиятли бажариш имкониятларини яратмоқда.

Область саноати беш йилликнинг ўтган даврида пландан ташқари 245 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилди. Капитал қурилишнинг катта программаси бажарилди.

Давлатга қишлоқ хўжалиги маҳсулотининг барча турларини сотиш бўйича беш йиллик план муддатидан олдин бажарилди. Бу йил пахтакорларимиз она-Ватанга 480 минг тонна «оқ олтин» армугон этдилар. Бу планда кўзда тутилганидан 55 минг тонна кўпдир.

Эришилаётган ютуқларга халқ депутатлари, жойлардаги совет органлари катта ҳисса қўшмоқдалар. Улар иқтисодий-социал ривожланиш комплекс вазифаларининг муваффақиятли бажарилишига сезиларли таъсир ўтказмоқдалар.

Область маҳаллий Советларга 12,6 минг депутат сайланган. Уларнинг қарийб 8 минги бевосита моддий неъматлар яратиш билан банд.

Кейинги йилларда депутатлар советлар, меҳнат коллективлари ишига актив жалб этилмоқда. Ишлаб чиқариш илғорлари бўлган депутатлар айни пайтда меҳнаткашларнинг эҳтиёжларини қондиришда, илғор тажрибаларни оммалаштиришда, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашда актив қатнашмоқдалар. Ўз депутатлик ваколатларидан фойдаланиб, партия ва совет органлари, хўжалик раҳбарлари олдига муҳим масалаларни қўймоқдалар.

Советларнинг ижроия комитетлари сессия, доимий комиссия ишларида, сайловчилар наказларининг бажарилишида депутатлар активлигини ошириш, уларнинг ишлаб чиқариш фаолиятларини кучайтириш йўлида катта ишлар қилмоқдалар.

КПСС XXVI съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган депутатлардан 84 киши бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажарди, 3420 депутат эса Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги арафасида йиллик план бажарилганлиги тўғрисида рапорт бердилар. Депутатларнинг меҳнат ва сиёсий активлигини оширишда, ишлаб чиқариш кучларини комплекс ривожлантиришда Чирчиқ шаҳар ва Ғалаба район советлари ибратли ишлар қилмоқдалар.

Халқ депутатлари область Совети, барча меҳнаткашлар КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми талаблари асосида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини бутун чоралар билан оширишни ўзларининг асосий вазифалари деб билмоқдалар.

Шу билан бирга биз ҳали ишимизда бир қатор нуқсонлар, фойдаланилмаётган резервлар борлигини биламиз. Ўзбекистон ССРнинг область Советлари ҳуқуқи ва масъулиятини оширишга қаратилган қонуни келажакдаги вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга ёрдам беради.

Советларнинг корхона ва ташкилотлар билан кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришдаги ўзаро алоқаларини белгиловчи қонун моддаларини қўллаб-қувватлаймиз. Қонун лойиҳасида иқтисодий ва социал ривожланиш комплекс планларини ишлаб чиқишда Советларнинг ваколатини янада кенгайтириш кўзда тутилган. Ижроия комитетларга ўз ресурсларидан маҳаллий хўжаликлар ва социал эҳтиёжлар учун сарфлаш ҳуқуқи берилганлиги ўз вақтида кўрилган тадбир деб биламиз. Бунда меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари яна ҳам тўлароқ қондирилади.

Халқ депутатлари область Советлари ижроия комитети Президиумининг таъсис этилиши муҳим аҳамият касб этади. Президиумнинг таъсис этилиши муҳим масалаларни оператив ҳал этиш, қабул қилинаётган қарорларни назорат қилиш ва текширишни кучайтириш имконини беради.

Мен қонун лойиҳасига иккита таклиф киритишни истардим.

Ўзбекистон ССРнинг қишлоқ, посёлка, район, шаҳар Советлари тўғрисидаги қонунида Советлар ўз фаолиятларида ССР ва Ўзбекистон ССР Конституциялари, ССРда ва Ўзбекистон ССР Қонунлари, ССР ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумлари Фармонлари ҳамда қарорларига, ССР ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советлари кўрсатмаларига амал қиладилар, деб ёзилган.

Область Совети тўғрисидаги қонун лойиҳасида эса бу масала туширib қолдирилган. Қонун лойиҳасига биз қуйидаги янги моддани қўшишни таклиф қиламиз:

«Область Совети фаолиятини ташкил этишнинг ҳуқуқий асослари. Халқ депутатлари область Совети ўз фаолиятида СССР Конституцияси, Ўзбекистон ССР Конституциясига, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг мазкур қонуни ва бошқа қонунларига, ССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советларининг қарор ва актларига, ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармон ва қарорларига, ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарор ва кўрсатмаларига амал қилади».

Қонун-лойиҳасининг 11-моддасида, область Совети юридик шахсининг бу ҳуқуқидан фойдаланади-ю айни пайтда юридик шахс ҳуқуқлари саналмайди, деган фикр бор. Бизнингча, бу моддани «Область Совети юридик шахс сифатида» деб аташ мақсадга мувофиқдир.

Депутат ўртоқлар! Қонун лойиҳасини маъқуллаб, биз кишиларга ғамхўрлик қилишни, область халқ хўжалигини янада юксалтириш, шу асосда совет кишиларининг турмуш фаровонлигини ўстириш, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондиришни бош вазифа деб биламиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советини ишончириб айтамизки, пойтахт области маҳаллий Советлари партия ташкилотлари раҳбарлигида КПСС XXVI съездини, Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини меҳнатда янги-янги ютуқларни қўлга киритган ҳолда кутиб оладилар.

(Қарсаклар).

Депутат Д. Б. НОРМАТОВА нутқи

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПИСКЕНТ РАЙОНИДАГИ «ПИСКЕНТ» СОВХОЗИ БРИГАДА БОШЛИҒИ

Депутат ўртоқлар! Областимиз меҳнаткашлари барча совет кишилари сингари ўнинчи беш йилликни юксак меҳнат ва сиёсий кўтаринкилиги вазиятида якунламоқдалар. Улар ўзларининг илҳомбахш ва фидокорона меҳнатларини КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олишга бағишламоқдалар. Барча совет кишилари сингари улар партиямизнинг доно ленинча ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг халқимиз манфаатлари йўлидаги толмас фаолиятини қизғин ва якдиллик билан маъқулламоқдалар. Биз жонажон партия ва ҳукуматимизга, ўртоқ Л. И. Брежневга самарали меҳнат қилишимиз учун барча имкониятларни яратиб берганликлари, тинч ва фаровон, бахтли ва саодатли ҳаётимиз учун чексиз миннатдорчилигимизни изҳор этамиз.

Биз Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Госплани раиси депутат Қ. А. Аҳмедовнинг «Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги давлат плани тўғрисида ва Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани ҳақидаги докладини тингладик. Республикамиз беш йилликнинг якунловчи йили зарбдор марраси сари катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда бормоқда. Бунинг учун биз ҳаммамиз зўр қониқиш ва қонуний фахрланиш ҳиссига тўлиб-тошганмиз.

Депутат ўртоқлар! Республикамиз эришаётган ютуқларда пойтахт Тошкент области меҳнаткашлари, шу жумладан, районимиз меҳнаткашларининг ҳам ҳиссаси оз эмас.

Тошкент область меҳнаткашлари партия ва ҳукуматимизнинг катта ёрдамига таяниб, зарбдорларча меҳнатлари билан республикамиз экономикаси ва маданиятини ҳақида»ги докладини тингладик. Республикамиз беш йилликнинг якунловчи йили зарбдор марраси сари катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда бормоқда. Бунинг учун биз ҳаммамиз зўр қониқиш ва қонуний фахрланиш ҳиссига тўлиб-тошганмиз. Биз Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Госплани раиси депутат Қ. А. Аҳмедовнинг «Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги давлат плани тўғрисида ва Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани ҳақидаги докладини тингладик. Республикамиз беш йилликнинг якунловчи йили зарбдор марраси сари катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда бормоқда. Бунинг учун биз ҳаммамиз зўр қониқиш ва қонуний фахрланиш ҳиссига тўлиб-тошганмиз.

Биз Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Госплани раиси депутат Қ. А. Аҳмедовнинг «Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги давлат плани тўғрисида ва Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани ҳақидаги докладини тингладик. Республикамиз беш йилликнинг якунловчи йили зарбдор марраси сари катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда бормоқда. Бунинг учун биз ҳаммамиз зўр қониқиш ва қонуний фахрланиш ҳиссига тўлиб-тошганмиз.

Биз Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Госплани раиси депутат Қ. А. Аҳмедовнинг «Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги давлат плани тўғрисида ва Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани ҳақидаги докладини тингладик. Республикамиз беш

Депутат Н. М. ЖЕЛЕЗНОВ нутқи

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМЛИ ЗАВОД СЛЕСАРЛАР БРИГАДАСИНИНГ БОШЛИҒИ

Депутат ўртоқлар! Барча совет кишилари ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг тўртинчи сессияси ишини диққат-эътибор билан кузатиб турдилар. Бу сессияда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонун асослари қабул қилинди.

Қонун асослари социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ва жиноятнинг олдини олиш, совет гражданларини социалистик турмуш қоидаларига ҳурмат руҳида тарбиялашда катта аҳамият касб этади.

Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонун асослари биринчи умумиттифоқ қонун бўлиб, унда маъмурий ҳуқуқбузарлик натижасида келиб чиқадиган муносабатларни изга соладиган асосий нормалар тўла жамланган. Қонунда ёзилганидек, маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонун СССР ижтимоий тузумини, социалистик мулкни, гражданларнинг социал-иқтисодий, сиёсий, шахсий ҳуқуқлари ва эркинликларини, шунингдек, корхона, муассаса ва ташкилотларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини муҳофаза этади.

Район, шаҳар ижроия комитетлари, шунингдек, посёлка ва қишлоқ советлари ижроия комитетлари ҳузуридаги маъмурий комиссиялар социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашда, тартиб ўрнатишда катта ишлар қилмоқдалар, маъмурий ҳуқуқбузарликка қарши курашмоқдалар.

Айни пайтда бу маъмурий комиссиялар бир қатор нуқсонларга ҳам йўл қўймоқдалар. Маҳаллий Советлар эса уларга зарур ёрдамни кўрсатмаяптилар. Бир қатор жойларда ичкиликбозлик, майда безорилик, социалистик мулкни талон-тарож қилиш ҳолларига қарши курош сусайиб кетган. Ичкиликбозлик орқасида кўплаб жиноий ишларнинг содир бўлиши бизга аёндир. Лекин жамоат жойларида спиртли ичимлик ичувчилар, шунингдек, спиртли ичимликлар билан савдо қилиш қоидасини бузувчилар маъмурий жавобгарликка камдан-кам тортиладилар.

Социалистик мулкни талон-тарож қилувчиларга қарши курашни ҳам янада кучайтириш керак. Бироқ, айрим корхона ва ташкилотларда майда ўғирликларга эътибор берилмайди. «Главташкентстрой» трестлари ва бошқармаларида бундай ҳоллар аниқланганда ҳам ҳисобга олинмайди. Социалистик мулкни сақлашда жамоатчилик ва судлар ролини ошириш керак.

Табиатни муҳофаза этиш бўйича қабул қилинган қонун ҳам кўп ҳолларда бузилиб туради. «Ташткекстильмаш» заводида кўп йиллардан бери газ ва чанг-чунгларни тутиб қолувчи қурилмалар ишга солинмаяпти. Тошкент ТЭЦи, электротехника, тепловоз-ремонт, лак-бўёқ, трактор заводларида ҳам шундай аҳволни кўриш мумкин. Маъмурий комиссиялар теварак-муҳитни муҳофаза этиш мақсадида қонунбузарларни маълум қонунлар асосида қаттиқ жазолаши керак.

Тарихий ва маданий ёдгорликларни муҳофаза этиш ва улардан фойдаланиш соҳасида ҳам камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Балоғат ёшига етмаганлар билан ишлаш комиссиясининг активлигини ошириш керак. Бу комиссиялар жиноятнинг олдини олиш бўйича зарур чораларни кўрмайдилар, профилактик ишларни етарли даражада олиб бормайдилар. Балоғатга етмаганлар билан ишлаш комиссияси айрим ҳолларда материалларни қонунбузар ўқувчи ўқийтган мактабларда муҳокама қиладилар, уларга жарима соладилар. Лекин шу дамда ўқувчининг мустақил маош олмаслиги кўзда тутилмайди.

ССР Иттифоқи ва қардош республикалар қонуни асосларида қонунбузарликнинг олдини олиб қолиш масалаларига алоҳида эътибор берилган. Қонуннинг 4-моддасида таъкидланганидек, давлат органлари, жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари маъмурий ҳуқуқбузарликни огоҳлантиришларни, бунинг сабаб ва шароитларини аниқлаб, бартараф этишлари, гражданларни юксак онглилик ва интизомлилик руҳида тарбиялаш бўйича тадбирлар ишлаб чиқишлари керак.

Қонун асосларида халқ депутатлари Советларининг ўз территориясидаги давлат ва жамоат органларини маъмурий ҳуқуқбузарликдан огоҳлантиришдаги роллари алоҳида кўрсатилган. Улар ички ишлар органлари, маъмурий комиссиялар, балоғатга етмаганлар билан ишлаш комиссиялари ва бошқа ҳисоб берувчи органлар фаолиятига ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилишлари керак.

Депутат ўртоқлар! ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонун асосларининг қабул қилиниши республикамизда социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашга, кишилар онгидаги ўтмиш сарқитларига қарши курашни, маъмурий ҳуқуқбузарликдан огоҳлантиришдаги роллари алоҳида кўрсатилган. Улар ички ишлар органлари, маъмурий комиссиялар, балоғатга етмаганлар билан ишлаш комиссиялари ва бошқа ҳисоб берувчи органлар фаолиятига ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилишлари керак.

Депутат ўртоқлар! ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонун асосларининг қабул қилиниши республикамизда социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашга, кишилар онгидаги ўтмиш сарқитларига қарши курашни кучайтиришга ёрдам беради. **(Қарсаклар).**

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

РЕСПУБЛИКАДА КАРТОШКАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республикада картошкачиликни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилдилар. Қарорда шу нарса таъкидлаб ўтиладики, ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва концентрациялаш, картошка етиштирадиган колхоз ва совхозларнинг картошка уруғчилигини яхшилаш ва уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш соҳасида, республикада картошкачиликни ривожлантириш юзасидан ўнинчи беш йилликда муайян ишлар қилинди. Колхозларда ва давлат хўжаликларида шу даво нчида картошка етиштириш 102 минг тоннадан 138,1 минг тоннага етказилди ёки 35,4 процент кўпайди.

Барча категориядаги хўжаликларда давлат йўли билан картошка харид қилиш 1971—1975 йиллардаги 82,5 минг тонна ўрнига 1976 — 1979 йилларда ўрта ҳисобда 118,5 минг тоннага етди ёки 43,5 процент кўпайди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети уқтириб ўтадики, область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Ўзсельхозхимия» колхоз ва совхозларни зарур техника ва машиналар билан, шунингдек гербицидлар ва ўсимликларни зараркунандалар ва касалликлардан ҳимоя қиладиган воситалар билан таъминлаш соҳасида қониқарсиз шуғулланмоқдалар. Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги ва «Узколхозстрой» картошка омборлари қуриш топшириқларини ўдалай олмадилар.

В. И. Ленин номидаги қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг Ўрта Осиё бўлими ва унинг сабзавот-полиз экинлари илмий-тадқиқот институти картошкани интенсив етиштиришнинг илғор усулларини ишлаб чиқиш, унинг селекцияси ва уруғчилиги, шунингдек фанни пропаганда қилиш, республикада илғор картошкакорларнинг тажрибасини умумлаштириш ва жорий этиш масаласи билан суст шуғулланмоқда.

Область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, «Узплодоовощвинпром» «Главсредазирсовхозстрой»га, «Узсортсемовощ»га, «Узсельхозхимия»га, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти Давлат комитетига, сув хўжалиги ва қурилиш ташкилотларига, колхоз ва совхозларнинг бошлангич партия ташкилотлари ва раҳбарларига аҳолини халқ «иккинчи нон» деб ҳақли равишда атаётган картошка сингари қимматли озиқ-овқат маҳсулоти билан таъминлаб турган ғоят муҳим тармоқ бўлган картошкачиликка муносабатни тубдан ўзгартиришни ва картошка экиладиган майдонларни кенгайтириш ва ҳосилдорликни ошириш, агротехника ва механизациянинг илғор усулларини жорий этиш, картошка етиштириш таннархини пасайтириш ва унинг рентабеллигини кўпайтириш негизида ўн биринчи беш йилликда картошка ялпи ҳосилини ва уни ҳарид қилишни янада кўпайтиришни таъминлаш топширилди.

Ўзбекистон ССР Госпланига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Узплодоовощвинпромга, Узсортсемовощга, ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлимига ва Главсредазирсовхозстройга 1981 — 1985 йилларда колхоз ва совхозларнинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш йиғма планларини қабул қилган чоғда картошка етиштиришни кўпайтириш юзасидан ушбу қарорнинг бажарилишини таъминлаш таклиф қилинди.

Товар ва уруғлик картошка етиштиришнинг асосий зоналари аниқланди:

Тошкент областида — Оҳангарон, Бўстонлик ва Паркент районлари, Калинин, Оржоникидзе, Тошкент, Коммунистик ва Янгийўл районларининг айрим хўжаликлари;

Самарқанд областида — Ургут, Булунғур ва Самарқанд районлари;

Жиззах областида — Бахмал, Зомин ва Жиззах районлари;

Наманган областида — Янгиқўрғон, Косонсой ва Чуст районлари;

Қашқадарё областида — Китоб ва Шахрисабз районлари;

Сирдарё областида «Ховос» райони;

Сурхондарё областида — Бойсун ва Сариосиё районлари;

Фарғона областида — Риштон ва Фарғона районлари;

Андижон областида — Қўрғонтепа ва Жалолқудуқ районлари;

Қорақалпоғистон АССРда Нукус райони — ана шундай зоналардир.

Республика колхозларида ва давлат хўжаликларида картошка харид қилиш ҳажми юзасидан топшириқлар: 1981 йил учун 204 минг тонна, 1982 йил учун 231 минг тонна, 1983 йил учун 259 минг тонна, 1984 йил учун 293 минг тонна ва 1985 йил учун 328 минг тонна харид қилиш тасдиқланди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Узплодоовощвинпромга, Главсредазирсовхозстройга, область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига товар ва уруғлик картошка етиштириш юзасидан ихтисослашган совхоз ва колхозлар ташкил этиш тўғрисидаги таклифларни бир ойлик муддатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этиш таклиф қилинди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлимига ҳамда сабзавот-полиз экинлари ва картошка илмий-тадқиқот институтига, картошка бўйича селекция-уруғчилик ишини тубдан яхшилаш юзасидан конкрет таклифларни бир ой муддат ичида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги, Ўзбекбирлашув Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва шаҳар ижроия комитетлари тайёрланадиган ва ташиб келтириладиган озуқабоп картошканинг сақланишини таъминлаш юзасидан қўшимча чораларни кўришлари, бу мақсадлар учун ўн биринчи беш йиллик план лойиҳаларини ишлаб чиққан чоғида зарур капитал маблағлар ажратишни кўзда тутишлари лозим.

ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими сабзавот-полиз экинлари ва картошка илмий-тадқиқот институти ҳамда Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси илмий-тадқиқот комитети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Узплодоовощвинпром», «Главсредазирсовхозстрой», Узсортсемовощ, Тошкент қишлоқ хўжалик институти ва «Узгипрозем» лойиҳа институти билан биргаликда 1981—1985 йилларда картошка экадиган колхоз ва совхозларда илмий асосланган картошкачилик алмашлаб экишларини жорий этиш ва ўзлаштириш юзасидан тавсияномалар тайёрлаб, 1980 йил охиригача нашр этиши;

Картошкачиликда меҳнатга ҳақ тўлаш юзасидан, картошка етиштиришни кўпайтиришни, шу жумладан уруғчилик хўжаликлари учун алоҳида қўшимча равишда моддий ва маънавий рағбатлантириш юзасидан тавсияномалар ни 1980 йил 1 декабргача ишлаб чиқиб, кўриб чиқиш учун Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этиш лозим.

Ўзбекистон ССР Нарх давлат комитетига Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Узплодоовощвинпром» ва ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими билан биргаликда озуқабоп ва уруғлик картошканинг харид нархларини такомиллаштириш юзасидан таклифларни шу йил охиригача ишлаб чиқиш ва Ўзбекистон ССР Госплани ҳамда Ўзбекистон ССР Молия министрлиги билан келишиб олиб, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети тасдиғига киритиш таклиф этилди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига «Узплодоовощвинпром» ва ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими билан биргаликда 1981 йилдан бошлаб область ташкилотлари билан келишган ҳолда Фарғона областининг «Сўх» совхозида ҳамда сабзавот-полиз экинлари ва картошка илмий-тадқиқот институти ҳузурида картошка етиштирувчи усталар тайёрлайдиган мактаблар ташкил этиш тўғрисида конкрет таклифлар тайёрлаб, шу йилнинг охирига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этиш топширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қатъий ишонч билдириб айтадиларки, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, министрлик ва идораларнинг раҳбарлари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, колхоз ва совхозларнинг бошлангич комсомол ва касаба союз ташкилотлари ҳамда раҳбарлари республикада картошкачиликни янада ривожлантириш ва аҳолини картошка билан таъминлашни яхшилаш вазифаларини ҳал этиш учун бутун кучгайратларини сарфлайдилар.

(ЎзТАГ).

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети давлатга мева—сабзавот маҳсулотлари сотиш юзасидан областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1980 йил 1 ноябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Тошкент области (область партия комитетининг секретари ўртоқ Мусахонов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Алимов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Раҳмонов, область боғдорчилик ва узумчилик совхозлар трестининг директори ўртоқ Аҳмедов, область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини белгилаш Бош давлат инспектори ўртоқ Иноғомов, район матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Қўчқорова). Бу район давлатга турли маҳсулот сотиш планини 119 процент, картошка сотишни 100 процент, ҳўл мева сотишни 162 процент, узум сотишни 116 процент бажарган, октябрь ойида йиллик планга нисбатан сабзавот тайёрлашни 116 процент, картошка тайёрлашни 28,3 процент, ҳўл мева тайёрлашни 8,1 процент, узум тайёрлашни 8,1 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Самарқанд областининг Булунғур районидан олиб берилади;

Жиззах областига, Фарғона ва тайёрлашни 4 процент, узум тайёрлашни 18,4 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Самарқанд областидан олиб берилади;

Тошкент областининг ихтисослашган Тошкент райони (район партия комитетининг секретари ўртоқ Толипов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Абдувалиев, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Усмонова, район қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини белгилаш Бош давлат инспектори ўртоқ Иноғомов, район матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Қўчқорова). Бу район давлатга турли маҳсулот сотиш планини 119 процент, картошка сотишни 100 процент, ҳўл мева сотишни 162 процент, узум сотишни 116 процент бажарган, октябрь ойида йиллик планга нисбатан сабзавот тайёрлашни 116 процент, картошка тайёрлашни 28,3 процент, ҳўл мева тайёрлашни 8,1 процент, узум тайёрлашни 8,1 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Самарқанд областининг Булунғур районидан олиб берилади;

Жиззах областига, Фарғона областининг Ўзбекистон районига, Сирдарё областининг Сирдарё районига, Андижондаги Киров номли ишлаб чиқариш-аграр бирлашмасининг аграр-саноат комбинатига;

Тошкент область боғдорчилик ва узумчилик совхозлар трестининг Буденний номли ихтисослашган совхози (Тошкент область боғдорчилик ва узумчилик совхозлар трестининг директори ўртоқ Аҳмедов, совхоз директори ўртоқ Нажимов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Атомбоев, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Мусақулов). Бу совхоз давлатга турли сабзавот сотиш планини 104,1 процент, картошка сотишни 107 процент, полиз маҳсулотларини сотишни 169 процент, узум сотишни 102,5 процент бажарган, октябрь ойида йиллик планга нисбатан сабзавот тайёрлашни 39 процент, картошка тайёрлашни 52,8 процент, полиз маҳсулотлари тайёрлашни 66 процент, узум тайёрлашни 50 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Тошкент область боғдорчилик ва узумчилик совхозлар трестининг Ворошилов номли совхозидан олиб берилади;

Жиззах область, Дўстлик районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозига, Андижон область Москва районидаги «Қизил юлдуз», Жиззах область, Жиззах районидаги «Москва» колхозларига берилди.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети 1981 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш юзасидан районлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг шу йил 11 ноябргача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Ғалаба районига (район партия комитетининг секретари А. Б. Саидхўжаев, район ижроия комитетининг раиси Р. И. Каримов, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Ан Ман Хо, район комсомол комитетининг секретари И. Абдухолиқов ўртоқлар). Бу районда 1981 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини бажаришда энг юқори суръатларга эришилган ҳамда кузги шудгорлаш бўйича йиллик топшириқ 80 процент, шудгорлашдан олдин далаларга гербицид сепиш топшириғи 100 процент, сувориш ва коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш топшириғи 9 процент, насос-куч агрегатларини ремонт қилиш топшириғи 5 процент, барча маркадаги тракторларни ремонт қилиш топшириғи 14 процент бажарилган.

Сабзавотчиликка ихтисослаштирилган Тошкент районига (район партия комитетининг секретари Ю. Т. Толипов, район ижроия комитетининг раиси А. К. Абдувалиев, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Р. Тошпўлатов, район комсомол комитетининг секретари С. Аъзамов ўртоқлар). Бу районда 1981 йил ҳосили учун тайёргарлик ишлари комплексини бажаришда энг юқори суръатларга эришилган ҳамда кузги шудгорлаш бўйича йиллик топшириқ 100 процент, шудгорлашдан олдин далаларга гербицид сепиш топшириғи 100 процент, насос-куч агрегатларини ремонт қилиш топшириғи 4 процент, сугориш ва коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш топшириғи 6 процент, барча маркадаги тракторларни ремонт қилиш топшириғи 8 процент бажарилган.

Коммунистик, Чиноз ва Калинин районларида 1981 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар яхши бажарилаётганлиги қайд этилди.

Янгийўл, Пискент ва Паркент районларида 1981 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни ўтказиш суст ташкил этилганлиги қайд этилди.

Область план бўлимига Ғалаба ва Тошкент районларига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ПАРТИЯНИНГ СЎЗИ—ОММАГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети лекторлар ва пропагандистларнинг катта бир группасини —олий ўқув юртларининг олимларн, муаллимларини, партия активларини республиканинг шаҳар ва районларига юборди. Улар КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленуми материаллари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқи қоидалари ва хулосалари тўғрисида ишчилар, колхозчилар, зиёлилар ҳузурида лекция ўқийдилар, «КПСС — давримизнинг ақл-идроки, шарафи ва виждони» мавзуида биринчи машғулотга тайёргарлик кўришда партия маорифи системасидаги мактаблар ҳамда назарий семинарларнинг раҳбарларига маслаҳат ва ёрдам берадилар.

ВЬЕТНАМ ЛИРИКАСИ

Вьетнам адибларининг асарлари бизнинг мамлакатимизда, жумладан, серқуёш республикамизда ҳам севиб ўқилади. Кейинги йилларда «Вьетнам адабиёти кутубхонаси» туркумида Марказий нашриётлар кўпгина прозаик, шеърий тўпламларни босиб чиқардилар.

Ўзбек китобхонларига ҳам бундай тўпламлардан бир нечтаси тақдим қилинди. Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти томонидан чоп этилган вьетнамлик ёзувчиларнинг қизиқарли китоблари кўпчиликнинг эътиборини ўзига тортди.

Вьетнам шоирларининг энг яхши шеърлари яқинда ўзбек тилига таржима қилинди. Бу поэтик гулдастани нашриёт «Севги мисралари» деган номда алоҳида тўплам ҳолида босиб чиқаради.

А. АЛИЕВ.

САРОЙДА ОБСЕРВАТОРИЯ ЗАЛИ

ЁШЛАРНИНГ севимли даргоҳларидан бирига айланган В. И. Ленин номли республика пионер ва ўқувчилар саройи учун қурилган янги ҳашаматли корпуслар ғўзал Тошкентдаги кўркам, йирик архитектура ансамбли бўлиб қолди.

Бу ерда обсерватория ва космонавтика зали ҳам бунёд этилди. Илмий-амалий аҳамият касб этувчи бу марказда фаннинг ёш нхлосмандлари самовий кузатишлар ҳам олиб борадилар.

Бундай зал республикамиздаги болалар масканларида биринчи бор ташкил этилди. Унда «Ёш астрономлар» тўгараги иш олиб боради. Машғулотлар ўтказиш учун барча қулайликлар муҳайё этилган.

Астрономик залнинг баландлиги 25 метрга боради.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Горичилар қаердасиз! 10.45 — Полвон ва масҳарабоз. Бадиий фильм. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Юность. 16.40 — Н. Погодининг В. И. Ленин ҳақидаги трилогияси. 17.10 — Шахмат мактаби. 17.40 — Орлёнок. 18.20 — Миллионлар ленинча университети. 18.55 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Оптимистик трагедия. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.15 — Телевизион викторина. 23.15 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Балиқчилик ва балиқ бойликларини муҳофаза қилиш. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Уқув кўрсатуви. 13.00 — Шеърият дафтаридан. 13.20 — Истиқбол йўли. Бадиий фильм. 18.20 — Янгра, қўшиғим. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёзувчи ва замон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — КПСС XXVI съездига бағишланган иттифоқдош республикалар телевизион фестивали. Украина телевидениесининг программаси. 21.30 — Время. 22.15 — Украина телевидениеси программасининг давоми.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Инглиз тили. 20.55 — Эстетика асослари. 21.35 — Химия. 22.35 — Қизлар. Бадиий фильм.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13|XI да Келинлар қўзғолони, 15|XI да Шошма қуёш.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 13|XI да Шаҳзода ва етим қиз, 14|XI да Тўйдан олдин томоша, 15|XI да Тошкентнинг нозанин маликаси.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 13|XI да Кўзингни маттароқ оч, 14|XI да Тўй муборак, қари қиз, 15 |XI да Чандиқлар.

Тошкент область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси коллективи Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз раиси

Боқивой СУЛАЙМОНОВнинг вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь —334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, налитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 02366. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Б. — 1729.